

Göteborgs kommun
stadsledningskontoret@stadshuset.goteborg.se

2017-12-20

Rektor Sanjana Sevic
rambergsskolan@lundby.goteborg.se

Dnr 400-2016:11440

Beslut

efter kvalitetsgranskning av förutsättningar för delaktighet i undervisningen vid Rambergsskolan i Göteborgs kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19 § skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning av *"Förutsättningar för delaktighet i undervisningen"*. Syftet är att *granska och bedöma hur lärare skapar förutsättningar för alla elevers delaktighet i undervisningssituationen.*

De övergripande frågeställningarna är:

1. Vad i undervisningen skapar förutsättningar för delaktighet?
2. Vad i undervisningen skapar inte förutsättningar för delaktighet?

I detta ingår att granska och bedöma på vilka sätt och i vilken utsträckning *undervisningens aktiviteter, lärares ageranden och omgivningsfaktorer i lärmiljön* ger eller inte ger förutsättningar för delaktighet för alla elever. Skolinspektionen utgår i den här kvalitetsgranskningen från en definition av delaktighet som omfattas av sex delaktighetsaspekter: tillhörighet, tillgänglighet, samhandling, engagemang, erkännande och autonomi.¹

Granskningen genomförs i en klass i årskurs 5 vid 23 skolenheter. I urvalet ingår såväl enskilda som kommunala huvudmän. Rambergsskolan,² i Göteborgs kommun, ingår i denna granskning. När kvalitetsgranskningen är avslutad i sin helhet redovisas de samlade resultaten i en övergripande kvalitetsgranskningsrapport.

Skolinspektionen besökte Rambergsskolan den 7-9 november 2017. Besöket genomfördes av Carina Nilsson och Rut Hård af Segerstad. Lektionsobservationer samt intervjuer med lärare, elever, rektor och representanter för elevhälsan har genomförts.

I detta beslut ger Skolinspektionen sin bedömning av det granskade området. Därefter följer en motivering till de viktigaste utvecklingsområdena som Skolinspektionen har identifierat inom ramen för granskningen.³

¹ Se bilaga 2, "Definition av delaktighet".

² Se bilaga 1, "Bakgrundsuppgifter om verksamheten".

³ För granskningens författningsstöd, se bilaga 3.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att lärares⁴ arbete med att skapa förutsättningar för alla elevers delaktighet i undervisningen fungerar inom flera områden men behöver utvecklas inom ett område (se tabell och vidare beskrivning nedan).

Tabell: Översikt av bedömda utvecklingsområde inom undervisningens aktiviteter, lärares ageranden och omgivningsfaktorer i lärmiljön, i förhållande till de sex delaktighetsaspekterna. I gråa fält anges de prioriterade utvecklingsområdena. Vita fält betyder att det inte bedömts vara ett prioriterat utvecklingsområde. Svarta fält betyder att de delaktighetsaspekterna inte är relevanta att bedöma i förhållande till lärares ageranden och omgivningsfaktorer i lärmiljön.

	Tillhörighet	Tillgänglighet	Samhandling	Erkännande	Engagemang	Autonomi
Undervisningens aktiviteter						
Lärares ageranden						
Omgivningsfaktorer i lärmiljön				utvecklingsområde		

Undervisningens aktiviteter

Granskningen visar att lärare utformar undervisningen på ett sätt som gör att alla elever har en *tillhörighet* i klassen. Alla elever deltar i lärarens genomgångar och instruktioner och arbetar med samma ämnen och material. Vid nästan alla lektioner är det en lärare och en resurspedagog tillgängliga vilket ger eleverna möjlighet att gå till ett angränsande gruppum och få extra stöd i arbetet.

Lärare utformar undervisningens aktiviteter så att de är *tillgängliga* för alla elever. Lektioner inleds med att lärare ger en tydlig introduktion som främjar elevers möjlighet att förstå vad de ska göra samt hur de ska utföra arbetet. Muntliga instruktioner och genomgångar kompletteras med konkreta exempel på hur uppgiften kan utföras, till exempel genom att lärare och elever tillsammans löser en uppgift. Elever har tillgång till lärplattor med anpassade applikationer och andra typer av hjälpmedel. Syfte och mål med uppgiften klargörs inte för eleverna vid de observerade lektionerna. Lärare ger därmed inte eleverna möjlighet att förstå varför de ska lära sig detta.

Lärare utformar undervisningen så att eleverna har möjlighet att *samhandla* med sina klasskamrater i viss utsträckning. Lektioner som innehåller elevaktiva moment omfattas av tillfällen då eleverna arbetar i par eller grupp även om det i dagsläget inte är

⁴ Med lärare avses i beslutet de lärare som har deltagit i Skolinspektionens intervjuer och vars lektioner har varit föremål för Skolinspektionens observationer.

så vanligt eftersom klassen är ny för läraren. Det är till övervägande del läraren som delar in eleverna i par eller grupper, oftast genom att låta elever som sitter nära varandra få arbeta tillsammans. Någon gång uppstår spontana par då eleverna bitt läraren om tillåtelse att arbeta tillsammans.

Lärare utformar undervisningen så att alla elever ges *erkännande* genom att eleverna kan delta i en aktivitet och helt eller delvis bidra till uppgiftens genomförande. Lärare fördelar till exempel ordet och anpassar frågorna till olika elevers kunskapsnivå.

Lärare har strategier för att motivera och stärka elevernas *engagemang*, till exempel genom att vid gemensamma moment och genomgångar uppmärksamma om eleverna inte tycks följa med i undervisningen. Lärare stimulerar elevernas lust och motivation genom att utmana eleverna och till exempel visa film vid presentation av ett nytt arbetsområde. Att lärare arbetar med att skapa engagemang hos eleverna visar sig också genom att flertalet elever är aktiva under lärares genomgångar genom att ge förslag och besvara lärares frågor.

Lärare utformar undervisningen så att den i viss utsträckning främjar elevers *autonomi* och ger elever möjlighet att påverka och utöva inflytande. Några moment är under lektionerna utformade så att eleverna kan göra egna val inom ramen för uppgiften. Elever kan välja att utöka en uppgift och de kan välja redovisningssätt. I ett praktiskt-estetiskt ämne kan eleverna välja innehåll för sitt arbete. Eleverna kan när de är klara med den givna uppgiften välja att arbeta vidare i ett ämne, med en uppgift, som de själva väljer. Samtliga observerade lektioner är planerade och fastställda av lärare i förväg både till innehåll och arbetssätt och alla elever arbetar vid lektionens start med samma uppgift. Lärare arbetar inte systematiskt med att efterfråga elevernas synpunkter på undervisningens innehåll och arbetssätt.

Lärares ageranden

Granskningen visar att lärare ger ett aktivt och anpassat stöd som skapar *tillgänglighet* i undervisningen för alla elever. Lärare går på flera lektioner igenom skriftliga exempel gemensamt på tavlan och kompletterar sedan genomgången genom att gå runt i klassrummet och kontrollera att eleverna har förstått uppgiften. Lärare stannar också upp för att göra en ny gemensam genomgång på tavlan med samtliga elever i klassrummet om läraren bedömer att det finns ett behov av det. Därutöver ger representanter för elevhälsan stöd till enskilda elever för att främja elevernas möjligheter till delaktighet i undervisningen. Då lärare cirkulerar i klassrummet för att stödja eleverna i arbetet räcker elever upp handen för att påkalla uppmärksamhet. Det händer då att elever inte uppmärksammas av lärare.

Lärare ger elever *erkännande* genom att ge positiv återkoppling och bekräfta det eleverna är bra på. Genom att uppmärksamma och lyssna till alla elever och se till att

eleverna lyssnar på varandra ger lärare eleverna erkännande. Det hörs inga nedlåtande kommentarer från övriga elever om någon svarar fel eller ställer en fråga för att de inte förstått. Lärare tar inte hänsyn till elevers olika förutsättningar och behov då uppgifter företrädesvis inte är utformade på olika nivåer.

Lärare främjar i viss utsträckning elevers möjlighet att utöva sin *autonomi*. Den nya läraren har ännu inte hunnit utveckla former för att ta vara på elevernas idéer. Lärare ger elever visst stöd i att skapa förståelse för den egna lärprocessen genom att lärare vid utvecklingssamtalen pratar med eleverna om hur eleverna bäst lär sig och vad eleverna vill utveckla. Under de observerade lektionerna berättar lärare vad eleverna ska göra, träna på eller lära sig under lektionen. Lärare ger emellertid inte elever tillfälle att reflektera över det egna lärandet genom att lärare inte pratar med eleverna om varför de ska lära sig detta eller varför det kan vara bra att ha den kunskapen, utom i undantagsfall.

Omgivningsfaktorer i lärmiljön

Granskningen visar att den fysiska miljön i huvudsak är utformad så att den skapar *tillgänglighet* för alla elever. Klassrummen är utformade så att eleverna kan ta del av det som sägs och utförs under lektionerna. I anslutning till hemklassrummet finns ett tvådelat gruppum där elever som söker avskildhet kan sitta och arbeta. Det finns möjlighet för elever att använda hörselkåpor.

Klassrummen är utformade så att elever ges förutsättningar att utöva sin *autonomi*. Lärare har organiserat klassrummet så att eleverna själva kan hämta det material som de behöver utan att vara beroende av lärares hjälp, böcker och annat material är lätt tillgängligt för eleverna. Lärare har bestämt hur eleverna ska sitta i klassrummet. Vissa avväganden har då gjorts för att alla elever ska kunna tillgodogöra sig undervisningen. Till exempel hur elever fungerar tillsammans i arbetet och vilka elever som utan att störa andra kan sitta bredvid varandra.

Lärare och övrig personal arbetar inte i tillräcklig omfattning för att den psykosociala miljön i klassrummet och på skolan ska utmärkas av ett tryggt och vänligt klimat. Elever får inte *erkännande* eftersom lärare inte ser till att elever bemöter varandra med respekt. Elever trivs i klassen men beskriver en miljö med stök, bråk och dåligt bemötande mellan elever. Lärare har gjort försök med att stärka sammanhållningen i klassen men det förekommer inget gemensamt systematiskt arbete med värdegrunden på skolenivå.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att höja verksamhetens kvalitet bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete i första hand behöver inledas inom följande område avseende omgivningsfaktorer i lärmiljön. Huvudmannen behöver se till att:

- Lärare arbetar aktivt med att utveckla ett gott klimat och respektfullt bemötande i klassen.

Skolinspektionen bedömer att lärare inte i tillräcklig omfattning skapar förutsättningar för elevernas *erkännande* genom att de inte arbetar aktivt med det psykosociala klimatet i klassen. Elever berättar vid intervjun att det ibland kan vara stökigt i klassrummet både vid enskilt arbete och arbete i grupp. Enligt elever går elever runt i rummet och pratar fast det ska vara tyst och arbetsro ska råda. Elever berättar om många lärarbyten, bråk mellan elever, spring i klassrummet och elever som säger elaka saker. Enligt eleverna blir det ofta bråk på fotbollsplanen under rasten som sedan fortsätter i klassrummet. Elever uttrycker att de i huvudsak trivs men att det varierar lite från dag till dag. Elever berättar att de har trivselregler och att de i klassen pratat om språkbruket.

Vid lärarintervjun framkommer att det är vanligt med stök och bråk och till och med slagsmål mellan elever. Lärare uppger att de har provat att göra samarbetsövningar för att stärka sammanhållningen i klassen men att det inte föll väl ut. Lärare säger vid intervjun att de pratar mycket med eleverna om värdegrunden men att det finns elever som inte har grundläggande kunskaper i hur man bemöter andra. En representant för elevhälsan säger vid intervjun att var och en av personalen arbetar på sitt sätt för att skapa ordning och reda, trygghet och studiero men att personalen behöver arbeta mer samlat på skolnivå. Rektorn som är ny för läsåret berättar vid intervjun att hon ser ett behov av att arbeta med värdegrunden på skolan men först måste personalen få samsyn kring struktur och rutiner.

Under de observerade lektionerna hörs i stort sett inga nedlåtande kommentarer eller tillmälen mellan elever. Trots att elever ibland rör sig i klassrummet och att någon elev går lite ut och in i rummet råder ändå arbetsro och eleverna tycks koncentrerade på uppgiften de arbetar med. En elev som kommer sent uppmärksammas och hälsas välkommen till lektionen av läraren. Lärare uppmuntrar, berömmar ibland, tillrättavisar och uppmanar till arbetsro.

Vid de observerade lektionerna råder visserligen arbetsro men både lärare och elever uttrycker att det är ovanligt. Elever uppger vid intervjun att det vid Skolinspektionens besök inte var som det brukar vara i klassrummet.

Utifrån redovisat underlag är Skolinspektionens samlade bedömning att lärares arbete med att skapa ett gott klimat och respektfullt bemötande i klassen inte är tillräckligt. Därmed behöver lärares arbete med att skapa förutsättningar för alla elevers delaktighet i undervisningen utvecklas.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **20 juni 2018** redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena. Huvudmannen ska vid uppföljningen även redovisa hur granskningens resultat används övergripande i hela verksamheten. Vidare ska huvudmannen redovisa hur rektorn och huvudmannen följer upp de vidtagna åtgärderna samt i vilken grad man bedömer att åtgärderna har fått avsedd effekt.

Redogörelsen skickas via E-post, till skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 400–2016:11440)

X

enhetschef

X

föredragande

X

Allan Westerdahl

enhetschef

Signerat av: Allan Westerdahl

X

Carina Nilsson

föredragande

Signerat av: Carina Nilsson

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
<https://www.skolinspektionen.se/sv/Tillsyn--granskning/Kvalitetsgranskning/Skolinspektionen-granskar-kvaliteten/forutsattningar-for-delaktighet-i-undervisningen/>

Bilageförteckning

Bilaga 1	Bakgrundsuppgifter om verksamheten
Bilaga 2	Definition av delaktighet
Bilaga 3	Granskningens författningsstöd

Bilaga 1: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Rambergsskolan är en F-6 skola med 340 elever. I årskurs 5, som är den årskurs som är föremål för granskningen, är antalet elever 43 stycken, 19 flickor och 24 pojkar. Skolan har 4 arbetslag, ett för respektive förskoleklassen, fritidshemmet, årskurs 1-3 samt årskurs 4-6. Ledningsgruppen på skolan består av rektor, biträdande rektor och skoladministratör. Skolan har en utvecklingsgrupp där de fem förstelärarna och rektor ingår.

Andel elever i årskurs 6 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen uppgick läsåret 2015/2016 till 50 procent, enligt nationell statistik. Enligt nationell statistik varierade den genomsnittliga betygspoängen läsåret 2016/2017 mellan 14,0 i musik och 10,2 i matematik. Läsåret 2016/2017 låg betygspoängen under genomsnittet i riket i alla ämnen utom musik, som tangerade riksgenomsnittet. I flertalet ämnen har resultaten sjunkit mellan läsåren 2014/2015 och 2016/2017.

Bilaga 2: Definition av delaktighet

Skolinspektionen använder en definition av delaktighet som har utvecklats av främst professor Ulf Jansson vid institutionen för pedagogik och didaktik vid Stockholms universitet. Denna definition är också den som används och har vidareutvecklats av Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM). Enligt denna definition består delaktighet av sex identifierbara aspekter: *tillhörighet, tillgänglighet, samhandling, erkännande, engagemang och autonomi*.⁵

Aspekten *tillhörighet* innebär att eleven formellt tillhör skolan, klassen eller gruppen. Det betyder att eleven, genom att vara inskriven i en skola och placerad i en klass, har rätt att delta i den aktivitet som ska genomföras och ingå i det sammanhang som råder. Detsamma gäller om läraren tilldelat eleven en gruppstillhörighet för ett särskilt moment i en undervisningssituation.

Aspekten *tillgänglighet* består av tre olika delar. *Fysisk tillgänglighet* som innebär att miljön är anpassad och därmed tillgänglig för alla elever. Det handlar exempelvis om att elever kan ta sig till och använda platser och miljöer, men också att undervisningsobjekt är tillgängliga för alla. Vidare består aspekten *tillgänglighet* av *tillgängligt meningsskapande* det vill säga skolans ansvar för att se till att alla elever förstår sammanhangets mening och innebörd. Slutligen innebär *kommunikativ tillgänglighet* att alla elever ges möjlighet att förstå både talat språk och annan icke-verbal kommunikation.

Aspekten *samhandling* innebär att eleven ges möjlighet att vara med i utförandet av en gemensam aktivitet. Det handlar om gemenskap och interaktion elever emellan, exempelvis under idrotten eller vid grupparbeten. Det behöver dock inte betyda att alla elever gör samma sak inom en aktivitet, utan att alla elever bidrar till aktivitetens genomförande.

Aspekten *erkännande* är en delaktighetsaspekt som handlar om andras uppfattningar och acceptans och innebär exempelvis att elever uppfattas tillföra något till gruppen eller sammanhanget. Det betyder således att elever accepteras som de är av de andra eleverna, men också av lärare och av annan personal, och att elevers medverkan i en aktivitet inte ifrågasätts av andra.

Aspekten *engagemang* är en egenupplevd aspekt av delaktighet. Engagemang kan inte avkrävas elever och enbart indirekt skapas av andra. Det handlar om huruvida elever upplever sig engagerade och motiverade i en undervisningssituation. Något som kan vara beroende av de förutsättningar som andra delaktighetsaspekter ger, exempelvis utifrån den grad av tillgänglighet som råder eller i form av andras erkännande.

Aspekten *autonomi* handlar om att elever har inflytande över den egna situationen, d.v.s. att elever har möjlighet att bestämma över det egna handlandet, vad som ska göras, hur det ska göras, och tillsammans med vilka, dock inom de ramar som skolans regler ger. I detta ingår även inflytande och reflektioner över det egna lärandet.

⁵ Se exempelvis Szönyi, K. och Söderqvist Dunkers, T. (2015). *Där man söker får man svar. Delaktighet i teori och praktik för elever med funktionsnedsättning*. FoU skriftserie nr 2. Specialpedagogiska skolmyndigheten.

Bilaga 3: Granskningens författningsstöd

1 kap. 3 § skollagen (SFS 2010:800)

I denna lag avses med undervisning: sådana målstyrda processer som under ledning av lärare eller förskollärare syftar till utveckling och lärande genom inhämtande och utvecklande av kunskaper och värden.

1 kap. 4 § skollagen

Utbildningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på.

I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

1 kap. 8 § skollagen, andra stycket

I diskrimineringslagen (2008:567) finns bestämmelser som har till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter inom utbildningsområdet.

1 kap. 9 § skollagen

Utbildningen inom skolväsendet ska vara likvärdig inom varje skolform och inom fritidshemmet oavsett var i landet den anordnas.

1 kap. 10 § skollagen

I all utbildning och annan verksamhet enligt denna lag som rör barn ska barnets bästa vara utgångspunkt. Med barn avses varje människa under 18 år.

Barnets inställning ska så långt det är möjligt klarläggas. Barn ska ha möjlighet att fritt uttrycka sina åsikter i alla frågor som rör honom eller henne.

Barnets åsikter ska tillmätas betydelse i förhållande till barnets ålder och mognad.

2 kap. 25 § skollagen

För eleverna i grundskolan ska det finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas.

3 kap. 3 § skollagen

Alla barn och elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elever som till följd av funktionsnedsättning har svårt att uppfylla de olika kunskapskrav som finns ska ges stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka funktionsnedsättningens konsekvenser. Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.

3 kap. 5a § skollagen

Om det inom ramen för undervisningen eller genom resultatet på ett nationellt prov, uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, såvida inte annat följer av 8 §.

3 kap. 10 § skollagen

För en elev i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan och sameskolan ska det särskilda stödet ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.

4 kap. 9 § skollagen

Barn och elever ska ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem.

Informationen och formerna för elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Eleverna ska alltid ha möjlighet att ta initiativ till frågor som ska behandlas inom ramen för deras inflytande över utbildningen.

5 kap. 3 § skollagen

Utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.

5 kap. 2 § skolförordningen (SFS 2011:185)

Eleverna ska genom strukturerad undervisning ges ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd i den omfattning som behövs för att skapa förutsättningar för att eleverna når de kunskapskrav som minst ska uppnås och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för utbildningen.

Prop. 2009/10:165, Den nya skollagen - För kunskap, valfrihet och trygghet, s. 221

I förskolans och skolans uppdrag ligger att alla barn och elever ska ges bästa möjliga förutsättningar att utifrån sina behov och förutsättningar utvecklas så långt som möjligt i enlighet med utbildningens mål. I detta ligger att skolan har ett kompensatoriskt uppdrag beträffande de barn och elever som har sämre förutsättningar. Förskolan och skolan ska också ge varje flicka och pojke lika möjlighet att utveckla sin fulla potential som människa.

Prop. 2009/10:165, s. 229

Likvärdighet betyder inte likformighet eller att alla elever ska få lika mycket resurser. Likvärdighet upprätthålls av mål i skollag och läroplaner, betygskriterier, bestämmelser om minsta garanterad undervisningstid, ämnen, lärarbehörighet, särskilt stöd, överklagande samt tillsyn och kvalitetsgranskning. Likvärdighet innebär här att de fastställda målen kan nås på olika sätt beroende på lokala behov och förutsättningar. Kvaliteten i verksamheten ska dock ha lika hög nivå oavsett var i landet verksamheten bedrivs.

Prop. 2009/10:165 s. 276

Arbete med elevhälsa förutsätter vidare en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal och övriga personalgrupper samt att det finns kompetens att tillgå för detta arbete. I det individuellt inriktade arbetet har elevhälsan ett särskilt ansvar för att undanröja hinder för varje enskild elevs lärande och utveckling.

Prop. 2009/10:165, s. 367

Elever är olika och har olika behov. De har alla rätt till en likvärdig grundskoleutbildning. Därför måste skolan möta eleverna på olika sätt. Skolgången ska således anpassas efter varje elevs förutsättningar och behov. Denna anpassning får dock inte göras på ett sådant sätt att den kan leda till att elevernas möjligheter att knyta allsidiga kontakter inskränks. Inte heller får elevernas grundläggande rätt att tillhöra en fast grupp, en social gemenskap, inskränkas annat än om mycket starka skäl motiverar detta. Det är också av stort värde mot bakgrund av grundskolans fostrande uppgift att elever med olika bakgrund och skilda förutsättningar kan mötas i skolan.

Lgr 11⁶, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Förståelse och medmänsklighet

Skolan ska främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse. Omsorg om den enskildes välbefinnande och utveckling ska prägla verksamheten. Ingen ska i skolan utsättas för diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller

⁶ Förordningen (SKOLFS:2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet reviderades genom SKOLFS 2017:11 och ändringen trädde i kraft den 1 juli 2017. Bilagan till förordningen får tillämpas på utbildning som påbörjas efter ikraftträdandet och ska tillämpas första gången på utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2018. Skolinspektionen tillämpar den gamla lydelsen i denna kvalitetsgranskning, d.v.s. lydelsen före ändringen genom SKOLFS 2017:11.

annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling.

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning

Undervisningen ska anpassas till varje elevs förutsättningar och behov. Den ska främja elevernas fortsatta lärande och kunskapsutveckling med utgångspunkt i elevernas bakgrund, tidigare erfarenheter, språk och kunskaper.

En likvärdig utbildning innebär inte att undervisningen ska utformas på samma sätt överallt eller att skolans resurser ska fördelas lika. Hänsyn ska tas till elevernas olika förutsättningar och behov.

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Skolans uppdrag

Skolans uppdrag är att främja lärande där individen stimuleras att inhämta och utveckla kunskaper och värden.

Skolan har i uppdrag att överföra grundläggande värden och främja elevernas lärande för att därigenom förbereda dem för att leva och verka i samhället.

En viktig uppgift för skolan är att ge överblick och sammanhang. Skolan ska stimulera elevernas kreativitet, nyfikenhet och självförtroende samt vilja till att pröva egna idéer och lösa problem. Eleverna ska få möjlighet att ta initiativ och ansvar samt utveckla sin förmåga att arbeta såväl självständigt som tillsammans med andra.

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, God miljö för utveckling och lärande

Eleven ska i skolan möta respekt för sin person och sitt arbete. Skolan ska sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet och vilja och lust att lära. Skolan verkar i en omgivning med många kunskapskällor. Strävan ska vara att skapa de bästa samlade betingelserna för elevernas bildning, tänkande och kunskapsutveckling. Personlig trygghet och självkänsla grundläggs i hemmet, men även skolan har en viktig roll. Varje elev har rätt att i skolan få utvecklas, känna växandets glädje och få erfara den tillfredsställelse som det ger att göra framsteg och övervinna svårigheter.

Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.2 Kunskaper

Skolan ska bidra till elevernas harmoniska utveckling. Utforskande, nyfikenhet och lust att lära ska utgöra en grund för skolans verksamhet. Skolan ska erbjuda eleverna strukturerad undervisning under lärares ledning, såväl i helklass och enskilt.

Skolan ska ansvara för att varje elev efter genomgången grundskola

- kan lära, utforska och arbeta självständigt och tillsammans med andra och känna tillit till sin förmåga.

Läraren ska

- ta hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande,
- stärka elevernas vilja att lära och elevens tillit till den egna förmågan,
- stimulera, handleda och ge särskilt stöd till elever som har svårigheter och
- organisera och genomföra arbetet så att eleven utvecklas efter sina förutsättningar och samtidigt stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga.

Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

De demokratiska principerna att kunna påverka, ta ansvar och vara delaktig ska omfatta alla elever.

Alla som arbetar i skolan ska

- främja elevernas förmåga och vilja till ansvar och inflytande över den sociala, kulturella och fysiska skolmiljön.

Läraren ska

- utgå från att eleverna kan och vill ta ett personligt ansvar för sin inläring och för sitt arbete i skolan och
- svara för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll samt se till att detta inflytande ökar med stigande ålder och mognad.

Lgr 11, 2.8 Rektors ansvar

Som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan har rektorn det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen.

Rektorn har ansvar för att

- skolans arbetsformer utvecklas så att ett aktivt elevinflytande gynnas.